

**Володимир Юхимович Татаркін –
краєзнавець, бібліограф Волині
(в документах, наукових виданнях, пресі і серцях)**

Володимир Юхимович ТАТАРКІН

14. X. 1925 – 28. VII. 2010

*Краєзнавець, книголюб і бібліограф
Волині, родом із Старого Кривина, Сла-
вутського району, проживав у Львові і час
від часу – в рідному селі; автор багатьох
наукових розвідок з історії Острожчини,
Славутчини, Заславщини, учасник науково-
краєзнавчих конференцій.*

Прочитуємо документ: «Приказ началь-
ника ОС РСУ № 1 Львовского облкомунхо-
за от 17 октября 1975 г. № 118, г. Львов:

20 октября 1975 года исполняется 50
лет со дня рождения нашему работнику-ветерану предприятия тов. Та-
таркину Владимиру Ефимовичу.

Тов. Татаркин В. Е. поступил на работу в трест «Львовгаз» 11 ноября
1951 г. в должности мастера РСУ, где работает по настоящее время.

За проработанные 24 года тов. Татаркин В. Е. много отдал и отдаст свои
способности и умения делу газификации городов и сел Львовской области.
Дисциплинированный, трудолюбивый, знающий свое дело мастер.

В связи с исполнением 50-летия со дня рождения, [за] хорошую рабо-
ту и отличную трудовую дисциплину – п р и к а з ы в а ю:

Наградить т. Татаркина В. Е. почетной грамотой, а также премировать
денежной премией за счет фонда материального поощрения в сумме 30
рублей.

Поздравляю тов. Татаркина В. Е. с 50-летием, желаю крепкого здоровья,
счастья в личной жизни, дальнейших успехов в трудовой деятельности.

Начальник ОС РСУ №1 Львовского облкомунхоза (підпис) А. Алек-
сандров» [1].

З огляду на дату появи цього документу варто зазначити, що в той час
такою характеристикою, як «дисциплінований, трудолюбивий, зна-
ючий своє дело...» не розкидалися, а тим більше – обласні начальники.
Таких слів справді треба було заслужити. Ось тільки наступна відзнака

майже чвертьстолітньої праці героя нашого посмертного нариса (як кажуть, вічна і добра йому пам'ять) якось трохи дисгармонує із справді високою і заслуженою її словесною оцінкою. Взятий «руководящий тон» спонукав думати, що після слова «наградить» прозвучить: «орденом Трудового Красного Знамени и премией в сумме (хоча б!) 300 рублей».

Тим часом, «за хорошие производственные показатели в работе и отличную трудовую дисциплину в связи с исполнением 50-ти летия со дня рождения» – звичайна грамота [2] з силуетом вождя «пролетарів всіх країн» і хоча й стандартним, але, думаємо, щирим побажанням «крепкого здоровья, счастья в личной жизни, дальнейших успехов в трудовой деятельности».

Можна сказати, що і перше, і останнє – ще були і були: і здоров'я було, і «дальнейшие успехи...». От тільки «счастье в личной жизни»? Зрештою, мабуть, і щастя було: була добра і вірна дружина (теж уже давно спочиває на лісовому кривинському цвинтарі), було двоє синів – залишився один. І є онук, розумний і працьовитий. Очевидно, до щастя можна віднести й любиму і дуже корисну людям роботу.

А чи можливе щастя без любові? Тут уже упевнено скажемо: «Ні, не можливе». Відтак, була у Володимира Юхимовича й любов. І не лише до дружини й синів-соколів. Була в нього дуже велика любов до малої і великих Батьківщин, до Кривина, де народився й виріс, до Львова, де почалася славна трудова біографія, і до двох Матерів – до тієї, що дала життя, і до другої, яку частіше зовуть Ненькою – Ненькою-Україною...

Можна не сумніватися, що В. Ю. Татаркін любив і ту велику країну, де ми всі, старше покоління, народились і виросли, і яка називалась Радянський Союз. І для цієї нашої упевненості є доволі унікальне документальне свідчення – ще одна, на разі «Почетная грамота» такого змісту: «Награждается тов. Татаркин Владимир Ефимович – мастер ремонтно-строительного управления № 1 областного треста «Львовгаз». За активное участие в подготовке и проведении выборов в Верховный Совет СССР. Управляющий трестом «Львовгаз» (підпис) И. Березюк. Секретарь парткома (підпис) П. Поваляшко. Председатель объединенного комитета профсоюза (підпис) К. Гаврилова. Июнь, 1974 г., г. Львов» [3].

Брати активну участь в підготовці до проведення виборів найвищого державного рівня – значить надіятись, що після них життя буде ще краще, народовладдя міцніше, недоліків у країні стане менше. А до недоліків, між іншим, В. Ю. Татаркін був вкрай непримиренний; до збоїв у державно-владному, особливо на місцевому рівні, механізмі займав виключно нетерпиму громадянську позицію. Чи ж не тому, що сам завжди вивляв «отличную трудовую дисциплину»? Володимир Юхимович любив порядок скрізь і у всьому: в сім'ї, на роботі, в країні...

Щастя... Чи буває воно без болю? Ні, не буває. І характерна дивна річ: чим більше в людини любові, тим більше в неї і болю... Яка ж то була біль за маму, вдову-фронтовичку, за її вкрай тяжке життя у повоєнні роки з їх податками, поставками, заготівлями... Мала клопоту городу і працю на кривинській залізничній станції.

Автор цих рядків дещо знає про синівський біль добродія Володимира, бо власноручно прийняв у фонди Нетішинського краєзнавчого музею чималий стосик квитанцій, виданих Татаркіній Домці в тому, що вона «здала на прийомний пункт» те-то, «розрахувалася за недоїмку» таку-то і т. ін., і т. п. Купила молока і розрахувалася... Купила масла і розрахувалася... Купила м'яса і розрахувалася... І картопля – вродила, не вродила: здай.

Ця біль юначого серця множилася, коли думав: «А це ж воно отак не тільки з нами, але й з усією Україною...».

Було чимало й інших приводів для болю – історичних далеких і близьких. Тяжкою серцю його стала родинна історія графів Блудових, т. зв. благодійників Острога [4]. Ще більшим і довготривалим, можна сказати, позитивним боєм відлунювала в душі доля кривинських «патріотів» Артенюків-Артьомових, котрі масово ловили «агентів іноземних розвідок» на польсько-радянському кордоні, а фактично простих людей з Острозького району, які в голодні роки старалися щось занести родичам чи то в Слауту, чи в сусідні села [5].

Постійний біль, і радість і любов черпав у книгах. Зрештою, любов до книг виросла в могутнє захоплення і переросла в науку, ім'я для якої – краєзнавство.

Станом на початок 1980-х років В. Ю. Татаркін уже мав таку, власне, краєзнавчу бібліотеку, якій міг позаздрити будь-який провідний науковець-краєзнавець СРСР. Звичайно, вистачало там й іншої літератури – історичної, художньої. А ще було там безліч цінної дореволюційної періодики, а також видань часів польського панування до 1939 р., альбомів, путівників тощо. З Володимиром Юхимовичем, як з рівним, вітається в ту пору досить горда львівська професура [6], інші високоповажні книголюби міста. А в ту пору книга, особливо унікальна – раритетна, букіністична у Львові мала надзвичайно велику повагу й ціну. Говоримо не ради красивого слова, а як свідок, бо самі шість літ час від часу проводили у Львові, навчаючись в Держуніверситеті ім. І. Я. Франка.

Ось перед нами газета з тих років, «Вільна Україна». Одна з багатьох заміток має назву «Мистецтво» – книголюбам» [7]. Йдеться в ній про те, що кілька днів у львівському магазині «Мистецтво» демонструвалися зразки продукції Київського видавництва «Мистецтво»: художні альбоми, музейні путівники, література, присвячена життю і творчості митців.

У відкритті виставки взяли участь художники, представники громадських організацій, книголюби.

Поряд із Заслуженим діячем мистецтв УРСР Д. П. Кравичем, мистецтвознавцем А. І. Поповим подається і прізвище книголюба В. Ю. Татаркіна, які у своїх виступах «звернули увагу на потребу розширити видання краєзнавчої літератури, в тім числі путівників по пам'ятних місцях, поліпшити якість ілюстрованих художніх видань». В. Ю. Татаркін, зокрема, вказував на необхідність через львівський магазин, котрий на ту пору був опорним пунктом видавництва «Мистецтво», узгоджувати плани роботи видавництва з реальними потребами книголюбів.

Краєзнавча зірка Володимира Юхимовича Татаркіна сяjala все яскравіше. Його запрошували на різноманітні науково-краєзнавчі конференції, які відбувалися у Львові, Житомирі, Рівному, Острозі, Слауті, Коростені та інших містах України. На кожен такий симпозіум він надсилав чергову розвідку, за можливістю приїздив і брав участь у виступах.

Назвемо дещо з доробку нашого земляка, власне, те, що маємо у своєму розпорядженні. Так, у збірнику «Матеріали I-III науково-краєзнавчих конференцій «Остріг на порозі 900-річчя» (1990-1992 рр.). Частина друга» вміщено дві статті бібліографа: «Краєзнавчі матеріали про Волинь, Остріг» [8] та «Втрачені скарби Волині» [9]. В «Матеріалах VII-IX науково-краєзнавчих конференцій «Острог на порозі 900-річчя». 1996-1998 роки» опубліковано цікавий «Епізод з часів польського повстання на Острожчині в 1863 році» [10], а також наступна розвідка з циклу «Втрачені скарби Волині» – про архіви і приватні бібліотеки [11]. У цьому ж виданні побачила світ вже згадана стаття В. Ю. Татаркіна про графів Блудових [12].

На Всеукраїнську конференцію, що відбувалася 29 травня 2002 р. в Коростені, краєзнавець подав нарис про «колиску» свого дитинства «Село Старий Кривин: моя мала Батьківщина» [13]. Це був період особливо плідних його краєзнавчих зусиль та написання кваліфікованих матеріалів.

Наступного, 2003 року, зокрема 24-25 січня в Слауті відбувалася I Всеукраїнська наукова конференція «Сангушківські читання». Її праця відображена в однойменному збірнику, в якому В. Ю. Татаркін залишив свій слід публікацією «Бібліографія літератури до історії міста Славути та князівського роду Сангушків (на основі власної колекції)» з рекомендаційною передмовою магістра історії Т. В. Вихованця [14]. А 17-19 жовтня того ж року пройшла чергова Міжнародна науково-краєзнавча конференція в Житомирі. На ній місцеве науково-краєзнавче товариство дослідників Волині презентувало збірник «Поляки на Волині: Історія і сучасність». В цьому виданні також було опубліковано бібліографічні пошуки автора з Кривина [15].

Десятки розвідок В. Ю. Татаркін видрукував у періодичній пресі Львівщини, Рівненщини та Хмельниччини. «Зелена краса землі. З історії паркового будівництва на Ровенщині» – так називалася його стаття в рівненській обласній газеті «Червоний прапор» за 1983 р. [16]. В ті роки друкувався краєзнавець і в дубнівській «Червоній зірці». Перед нами пожовклий від часу примірник цієї районки за 17 липня 1985 р., в якому на 4 стор. опубліковано під рубрикою «Пошук» розвідку «Ще раз про дубнівські контракти» (так у XIX ст. називався зимовий ярмарок, що тривав протягом січня. – Авт.).

Та чи не найбільше своєї краєзнавчої праці залишив невтмний дослідник на шпальтах слаутсько-нетішинської періодики. Це статті про династію Сангушків та села району. Ось, наприклад, «Історія пана Якубця» (карлика з дому кн. Є. Сангушка, приятеля п'яти поколінь цього роду. – Авт.). Між іншим, Володимир Юхимович випадково натрапив на його могилку у 1979 р. на католицькому кладовищі. Зробив копію напису на чавунному надмогильному гробовці, власноруч виготовив з нього креслярський план. Коли ж завітав сюди через 10 літ, кимось здертий з могили гробовець валявся вже зовсім у другому місці. Опублікувавши дивну історію цього маленького, але доброго і мудрого чоловічка в газеті «Трудівник Полісся», в кінці звернувся до місцевої католицької громади, підберіть, мовляв, цю цінну музейну реліквію і хай вона стане експонатом № 1 майбутнього історико-краєзнавчого музею нашого району [17].

«Парки Волині, парки Поділля» – так називалася розвідка про рукотворну красу на наших теренах ірландця Д. Міклера (кін. XVIII – поч. XIX ст.) [18]. Краєзнавець друкувався доти, доки міг писати: під кінець стали відмовляти руки. Одна з його пізніх розвідок з'явилася в газеті «Пульс» і присвячувалася селу Ганнопіль на Слаутчині [19].

Ми час від часу зустрічалися з Володимиром Юхимовичем, коли він зі Львова приїздив у Кривин, позичали в нього рідкісну літературу під час написання власних наукових розвідок. Це з його щедрої руки ми маємо (в копіях) такі унікальні речі, як виготовлені ним у Львові в добротних твердих палітурках з відтисненими дукарським способом заголовками три книжки «Славути. Матеріали до історії міста» (Частини 1, 2 і 3), в яких вміщено, наприклад, польськоюмовні праці Л. Дембіцького, Ю. Крашевського, Ю. Дуніна-Карвіцького, Е. Жищевської, З.-Л. Радзимиńskiego, ряд копій з «Вольнских епархиальных ведомостей» кінця XIX ст., іншої давньої періодики, а також репродукції з портретів князів Сангушків. Ще одна з таких самвидавських книг має назву: «Волинь. Краєзнавчі матеріали. 1. Дубно, Почаєв, Клевань, Рівне, Пересопниця. 2. Реєстр церков Волинської єпархії. 3. Чехи на Волині. Зібрав і впоряд-

кував Володимир Татаркін». З рук мецената отримали ми й копію такого паритету, як Księcia Eustachego Sanguszki Pamiętnik 1786-1815 / Wyd. J. Szujski. – Kraków, 1876.

Безцінними є скопійовані нами (з приватної бібліотеки краєзнавця) праці: Radziminski Z. Monografia XX. Sanguszków oraz innych potomków Lubarta–Fedora Olgerdowicza X. Ratneńskiego. – We Lwowie, 1906. – Т. I; а також: We Lwowie, 1912-1913. – Т. II. Część II. Gałąź Niesuchojeńska i: Gorczak B. Monografia XX. Sanguszków oraz innych potomków Lubarta–Fedora Olgerdowicza X. Ratneńskiego. – We Lwowie, 1906. – Т. III. Gałąź Koszyrska. Маємо і таку книгу цих авторів: Radziminski Z. Gorczak B. x. Kozicki Z. Sprawa początków rodu xx. Sangusków. – Lwów, 1901.

Останній раз ми зустрілися з Володимиром Юхимовичем десять за тиждень до фатального ранку. Домовились, щоб підготував для нас відповідні матеріали, оскільки в робочих планах було писати про нього (цей) нарис. Приїхали в Кривин 28 липня 2010 р. Зустріли на вулиці, неподалік від хати В. Ю. Татаркіна його 85-річного родича, діда Шуру (так його звуть в селі). «Чи є Володимир Юхимович?» – запитуємо. «Нема!» – пролунав розпачливий вигук. «Як нема? А де?» А у відповідь знову: «Нема! Помер! Тільки що...».

Це був дуже гарний погожий ранок. Двоє молодших сусідів поралися у дворі, один косив траву, другий рубав дідові Володимиру на зиму дрова. Хтось з них зайшов у хату і прожогом вискочив: діда не стало...

Надамо слово декому з тих, хто знав його, хто про нього писав у наукових чи інших виданнях.

Г. Й. Фурманчук, (перший) директор міського краєзнавчого музею м. Нетішин:

Володимир Юхимович Татаркін народився в с. Старий Кривин у 1925 р. Тоді Славутчина належала до Вінницької області. Юнак здобув спеціальну технічну освіту і став спеціалістом-газовиком високої кваліфікації. Майже 30 років працював в обласному тресті «Львівгаз». Паралельно займався краєзнавством та збиранням бібліографії з історії Волині. В. Ю. Татаркін навчався у таких львівських науковців, як Ф. П. Максименко, Я. П. Запаско, П. М. Жолтовський та інших видатних знавців історії України і Великої Волині. Він є автором цілої низки краєзнавчих, бібліографічно-публіцистичних статей і розвідок з історії Великої Волині, а також рідного села та багатьох інших населених пунктів Славутчини, Острозщини, Ізяславщини. В. Ю. Татаркін плідно співпрацює (співпрацював. – Авт.) з музеєм, передав значну кількість документальних матеріалів з історії регіону [20].

Свого часу ми також уже писали про старшого колегу. Стаття дру-

кувалася як післямова до вже згаданої розвідки Володимира Юхимовича про його малу Батьківщину і називалася «Про автора нарису та децю про Старий Кривин» [21]. Наведемо з неї кілька рядків: «Володимир Юхимович Татаркін народився і виріс у с. Старий Кривин, Славутського району. Краєзнавством захопився далеко не в молодому віці. Але багато встиг і ще продовжує вивчати історію рідного краю, його міст і сіл. Живе у Львові. А в селі стоїть батьківська хата. І пенсіонер регулярно навідує старе обійстя, має город і фруктові дерева. «Немає місця ріднішого в світі від того, – каже старий бібліограф і краєзнавець Великої Волині, – яке зберігає на собі сліди твоїх малих босих ніг... Хто їх бачить, ті сліди? Серце бачить...».

Можна сказати: багато що у своєму житті В. Ю. Татаркін бачив серцем. Та не так на нього і на його стару хату дивилися представники сільської влади і, зокрема, Славутського підприємства електричних мереж. Кілька років тому обрізали йому освітлення, і куди не звертався 80-річний пенсіонер – безрезультатно. Розповів при зустрічі про свою біду директору Славутського музею С. Ф. Ковальчуку. Той, очевидно, знав, куди звернутись, бо вже на другий день в хаті великого патріота Кривина електролампочки засвітилися. До речі, надамо нашому старшому колезі слово.

С. Ф. Ковальчук: Свого часу Славутський історичний музей поповнився цінними матеріалами з історії нашого міста. Їх передавав краєзнавець, бібліограф Волині, наш земляк зі Старого Кривина Володимир Юхимович Татаркін, котрий багато років працював на ниві дослідження минулого волинської землі. Внаслідок довголітніх пошуків ним був зібраний цікавий і маловідомий для дослідників рідного краю матеріал.

Краєзнавець користувався послугами львівських наукових установ, їх джерельною базою. Дуже багато мав рідкісних книг і в своїй приватній бібліотеці. Отже, для нас він укомплектував три томи вельми цінних матеріалів. До першого увійшли відомості про Славуту із праці М. Теодоровича «Историко-статистическое описание церквей и приходов Волынской епархии». Є тут і нариси Людвіга Дембійського «Два брати Сангушки» та «Альфред граф Потоцький» з цікавим фактажем про його дружину, кн. Марію Романівну Сангушко.

Тепер маємо і праці Ю. Крашевського та Т. Стецького, котрі стосуються нашого краю. Велику цінність для славутчан складає книга Єви Ржищевської «Вбивство в Славуті» – про загибель кн. Романа-Дем'яна Сангушка. Видана у 1919 році, вона довгі роки пролежала в спецфондах КДБ.

У другому томі знаходимо монографію З.-Л. Радзимінського «Роман князь Сангушко – перший ординат Заславський». Вона теж присвячена тим кривавим подіям, що розігралися в Славуті і, зокрема, в палаці

Сангушків 1 листопада 1919 року. Неабиякий інтерес становить для нас розвідка Л. Рафальського «Путешествие по Острожскому уезду» (Почаїв, 1872 р.), де розповідається про польське повстання 1863 р. на славуцьких теренах і, зокрема, про бій повстанців з російським військом на околицях села Миньківці.

Третій том краєзнавчих зібрань, помимо цінних давніх ілюстрацій, має в собі фрагменти з розкішного петербургського видання «История кавалергардов», в якому, серед інших, подано і біографію кн. Р. Є. Сангушка-Сибіряка.

Ці матеріали, зібрані і передані В. Ю. Татаркіним, значно поповнили історичну скарбницю м. Славути. Не всі знають, що багатьма шанований краєзнавець є автором майже 40 публікацій з історії Волині, він був учасником 12-ти історико-краєзнавчих конференцій. Зібрана ним колекція краєзнавчої літератури нараховує 38 томів. Можливо, їй немає рівних в Україні.

О. М. Романчук, завідуючий сектором археології Нетішинського краєзнавчого музею:

Вперше мені довелося зустрітися з жителем м. Львова В. Ю. Татаркіним на Острозьких краєзнавчих конференціях, на яких його виступи були побудовані виключно на нашому, місцевому матеріалі. Пізніше, коли я перейшов працювати в Нетішинський краєзнавчий центр-музей, наші зустрічі стали частішими. Володимир Юхимович як наш земляк став навідувати нас регулярно. Ніколи він не заходив з порожніми руками, як правило, привозив копії цінних видань і документів XIX – початку XX ст. Запам'яталися дружні й змістовні бесіди з ним, бувало, привозив нам зі Львова продуктових гостинців, якими любив пригощати.

Дякуючи знаному самобутньому досліднику минулого Волині, наш музей має багату збірку публікацій з історії Славутичини, сусідніх районів Хмельниччини і Рівненщини. Його фото знаходиться в експозиції нашого краєзнавчого закладу серед тих, хто доклав зусиль до його відкриття.

Т. В. Вихованець, заступник директора Нетішинського краєзнавчого музею з наукової роботи:

З Володимиром Юхимовичем я вперше зустрівся на початку 2000-х років під час одного з його візитів до Нетішинського музею. Відтоді зав'язалося наше знайомство та співпраця. Здебільшого, предметом спілкувань була краєзнавча тематика, в яку пан Володимир був просто закоханий. Наукові знайомства та прекрасна колекція літератури ставали львівському дослідникові солідним підґрунтям для розвідок з історії Славутичини загалом та рідного Кривина зокрема. Особливе замишування Володимир Юхимович виявляв до історії родини Сангушків, цікавив-

ся Яблоновськими. Його ентузіазм щодо збору краєзнавчих відомостей вражав. Як було видно з його праць, він самотужки опанував польську мову, міг читати й перекладати різні польськомовні тексти.

Навідуючи село, пан Володимир нерідко принагідно приїжджав до Нетішина. Мені ж доводилося навідувати його у Львові та Ст. Кривині. Краєзнавець багато розповідав про минуле життя, неодноразово дарував книги, ксерокопії рідкісних матеріалів. Незважаючи на величезну різницю у віці, добродій Володимир незмінно звертався до мене «Тарас Васильович». В його тоні ніколи не звучали нотки поблажливої зверхності чи фамільярності. Це був представник виразної львівської культури в кращому сенсі цього слова.

Востаннє ми зустрічалися влітку 2009 року на його батьківщині у Ст. Кривині, куди краєзнавець час від часу навідувався зі Львова. Незважаючи на поважний вік та недуги, він тримався. Ми розмовляли; пан Володимир подарував мені тоді кілька книг з історії української літератури...

Це була людина великої душі, великої любові до свого краю, його історії. Світла йому пам'ять назавжди.

Література

1. «Приказ начальника ОС РСУ № 1 Львовского облисполкома от 17 октября 1975 г. № 118, г. Львов» // Матеріали В. Ю. Татаркіна, передані відділу історії Нетішинського міського краєзнавчого музею.
2. Грамота (20 октября 1975 г.). «Татаркин Владимир Ефимович награждается...» // Матеріали В. Ю. Татаркіна.
3. Почетная грамота (Июнь, 1974 г.). «Награждается тов. Татаркин Владимир Ефимович...» // Матеріали В. Ю. Татаркіна.
4. Див.: Програма VIII науково-краєзнавчої конференції «Острог на порозі 900-річчя» 30 травня 1997 р. – Острог, 1997. – С. 2.
5. Татаркін В. Про «радянських патріотів» Артьомових: Білі плями історії // Пульс. – 2007. – 30 серпня. – № 35 (411). – С. 4. Згідно відповідних підрахунків, писав В. Ю. Татаркін, «сім'я ця затримала десь 170-200 «шпигунів». Дивно, що при такій небезпечній роботі ні в одного з цих «мисливців» за шпигунами не злетіло з голови жодної волосини. То що ж це були за «шпигуни»? Адже відомо, що навіть поганенький шпигун за лічені долі хвилини міг без проблем розправитися з цим «патріотом» [...].
6. Пригадується болюча розповідь земляка-однокласника, на жаль, давно покійного А. В. Панюка з острозької Мощаниці, який величезною працею і наполегливістю став завукафедрою політології Львівського політехнічного інституту. Траплялось йому бувати на вечірках львівської викладацької еліти кінця 1970-их рр. І почув він одного разу, як відомий професор запитував іншого, киваючи в сторону Анатолія: «А це що за парвеню? Як він сюди потрапив?».
7. «Мистецтво» – книголюбам // Вільна Україна. – 1984. – 24 листопада. – № 225 (11527). – С. 3.

8. «Матеріали I-III науково-краєзнавчих конференцій «Остріг на порозі 900-річчя» (1990-1992 рр.). – Острог, 1992. – Ч.2. – С. 43-49.
9. Там само. – С. 49-54.
10. Матеріали VII-IX науково-краєзнавчих конференцій «Острог на порозі 900-річчя». 1996-1998 роки. – Острог, 2000. – С. 140-141.
11. Там само. – С. 234-240.
12. Там само. – С. 240-243.
13. Татаркін В. Село Старий Кривин: моя мала Батьківщина // Історія міст і сіл Великої Волині. – Житомир, 2002. – Наук. зб. «Велика Волинь». – Т. 25. – Ч. I. – С. 64-68.
14. Татаркін В. Бібліографія літератури до історії міста Славути та князівського роду Сангушків (на основі власної колекції) // Сангушківські читання. Зб. наук. праць. – Львів, 2004. – С. 86-88.
15. Татаркін В. Бібліографія літератури до історії міста Славути та князівського роду Сангушків (на основі власної колекції) // Поляки на Волині: Історія і сучасність. – Житомир, 2003. – Наук. зб. «Велика Волинь». – Т. 30. – С. 240-243.
16. Татаркін В. Зелена краса землі: З історії паркового будівництва на Ровенщині // Червоний прапор. – 1983. – 28 жовтня. – № 205 (10523). – С. 4.
17. Татаркін В. Історія «пана Якубця»: Що записано у книгу життя // Трудівник Полісся. – 1989. – 18 листопада. – № 183 (8996). – С. 6-7.
18. Татаркін В. Парки Волині, парки Поділля // Трудівник Полісся. – 1990. – 31 липня. – № 121 (9142). – С. 3.
19. Татаркін В. Село Ганнопіль, Славутський район // Пульс. – 2007. – 13 вересня. – С. 5.
20. Фурманчук Г. Історія створення Нетішинського міського краєзнавчого музею // Вісник Нетішинського краєзнавчого музею. – Нетішин, 2002. – № 1. – С. 16.
21. Вихованець В. Про автора нарису та депо про Старий Кривин // Історія міст і сіл Великої Волині. – Житомир, 2002. – Наук. зб. «Велика Волинь». – Т. 25. – Ч. I. – С. 68.